

Borgergruppernes forslag til diskussionsoplæg til 4. møde i kontaktforum den 14. december 2016

Borgergrupperepræsentanterne i kontaktforum har ønsket, at der bliver gennemført en sammenfattende diskussion om fordele og ulemper ved henholdsvis et mellemlager og et slutdepot som langsigtet løsning for radioaktivt affald i Danmark.

Styrelsen for Videregående Uddannelser har udarbejdet og den 9. december 2016 udsendt et oplæg til støtte for diskussionen på 4. møde i kontaktforum den 14. december 2016. Borgergrupperne finder imidlertid oplægget fra styrelsen misvisende og dermed uegnet som udgangspunkt for diskussionen på mødet. Oplægget fremfører en række punkter, hvis fordeling på fordele og ulemper for henholdsvis et mellemlager og et slutdepot mest af alt afspejler den retorik, der er blevet fremført meget tidligt i processen, inden argumenter fra internationale eksperter og borgergrupperne fik politikerne til at bestille en undersøgelse af en mellemlagerløsning.

Borgergrupperne har derfor tilpasset styrelsens liste som vist nedenfor, så den bedre afspejler diskussionerne i atomaffaldshåndteringssagen. Vel vidende at listen ikke er udtømmende og kan opstilles anderledes afhængig af standpunkt i sagen, ønsker borgergrupperne, at den tilpassede liste bliver udgangspunkt for drøftelsen på 4. møde i kontaktforum den 14. december 2016:

Fordele ved et mellemlager:

- Mulighed for løbende tilsyn med affaldet og dermed en sikkerhed for at kunne gribe ind, hvis tønder eller containere begynder at lække
- Mulighed for at drage nytte af fremtidig forskning og teknologisk udvikling i behandlingen af radioaktivt affald med mulighed for at kunne reducere affaldsproblemer og mængden
- Mulighed for fortsat at opretholde et bredspektret kompetenceniveau i håndtering af radioaktivt affald, herunder en forskningsorganisation til indlejring og deling/eksport af ny viden.
- Mulighed for at drage nytte af en eventuel fremtidig international løsning på deponering af radioaktivt affald
- Bedømt ud fra sagens hidtidige forløb vil et mellemlager formentlig kunne samle bred opbakning i offentligheden og blandt de politiske partier

Ulemper ved et mellemlager:

- Forøgede, omend begrænsede, sikkerhedsrisici for de ansatte som følge af behov for løbende kontrol og håndtering, eventuelt ompakning, af radioaktivt affald, sammenlignet med i dag, hvor tønderne står på lager med minimal håndtering og begyndende tæring
- Behov for investering til vedligeholdelse af institutionel kontrol med anlægget for at kunne holde affaldet forsvarligt under opsyn

Fordele ved et slutdepot:

Ulemper ved et slutdepot:

- Der er principiel usikkerhed om de langsigtede konsekvenser af deponering af affaldet, eftersom et geologisk depots barrierer uundgåeligt vil blive nedbrudt på et ikke nærmere forudsigeligt tidspunkt i fremtiden efter depotets lukning
- Et slutdepot (irreversibelt) vil udelukke muligheden for at kunne udnytte fremtidige teknologiske og videnskabelige nybrud i håndteringen af radioaktivt affald
- Der vil være negative socioøkonomiske effekter på værtslokaliteten som direkte følge af et slutdepot. Disse effekter skal imødegås effektivt, hvilket er en afledt og betydelig omkostning ved valg af denne løsning. Tilsvarende vil der være socioøkonomiske konsekvenser ved valg af et mellemlager. Om disse er negative eller positive skal belyses nærmere.
- Den offentlige debat i sagen var jf. Danske Center for Miljøvurdering for tillukket i perioden 2011 – 2015. Den konfliktfyldte håndtering og manglende borgerinddragelse har vanskeliggjort en bæredygtig langsigtet løsning på opbevaring af radioaktivt affald.
- Ved som det første land i verden at etablere et slutdepot med det mix af radioaktivt og kemisk affald som sagen omhandler på en dansk lokalitet, risikerer man at pålægge fremtidige generationer en urimelig byrde med hensyn til håndtering af fejlkalkuleret udsivning som det er sket i Asse i Tyskland og herhjemme ved Høfde 42.

/Borgergrupperne
12. december 2016